

LEIÐBEININGAR

UM UPPGJÖR OG UPPLÝSINGASKYLDU ÞÁTTTAKENDA Í PERSÓNUKJÖRI Þ.Á M. PRÓFKJÖRI OG FORVALI SKV. LÖGUM NR. 162/2006, MEÐ SÍÐARI BREYTINGUM

I. Kafli

Almenn ákvæði

1. gr.

Leiðbeiningar þessar gilda um reikningskil frambjóðenda í persónukjöri vegna kosningabaráttu þeirra í tengslum við kosningar til Alþingis, til sveitarstjórna eða vegna forsetakosninga, sbr. lög nr. 162/2006 um fjármál stjórnmalasamtaka og frambjóðenda og upplýsingaskyldu þeirra, með síðari breytingum. Leiðbeiningarnar mæla fyrir um lágmarksupplýsingar en heimilt er að skila fyllri upplýsingum en mælt er fyrir í þeim.

2. gr.

Heildarkostnaður hvers frambjóðanda af kosningabaráttu í kosningum til Alþingis eða til sveitarstjórna má ekki vera hærri en 2 milljónir króna að viðbættu álagi sem hér segir:

Á kjörsvæði með fleiri en 50.000 íbúa, 18 ára og eldri, 140 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 40.000–49.999 íbúa, 18 ára og eldri, 185 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 20.000–39.999 íbúa, 18 ára og eldri, 230 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 10.000–19.999 íbúa, 18 ára og eldri, 275 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með færri en 10.000 íbúa, 18 ára og eldri, 320 kr. fyrir hvern.

3. gr.

Heildarkostnaður frambjóðanda í forsetakosningum af kosningabaráttu má ekki vera hærri en sem nemur 4 milljónum króna að viðbættu álagi sem tekur mið af fjölda íbúa á kjörskrá fyrir landið allt eða 280 kr. á hvern íbúa á kjörskrá.

Til upplýsinga skal þess getið að á kjörskrá fyrir forsetakosningar 2020 eru 252.217 íbúar og er hámarkskostnaður frambjóðanda því 74.620.760 kr. í forsetakosningum 2020.

4. gr.

Frambjóðendum er heimilt að taka á móti allt að 400 þús. kr. framlögum frá einstökum lögaðila eða lögráða einstaklingi til kosningabaráttunnar með þeim takmörkunum, sem frá greinir í þessum kafla. Framlögum umfram ofangreint hámark skal skila greiðanda svo fljótt sem kostur er. Takist ekki að skila þeim jafnharðan skal þeim haldið sérstaklega aðgreindum í reikningskilum frambjóðanda jafnframt því sem þau skulu lögð inn til vörslu á sérstakan bankareikning.

Afli frambjóðandi annarra tekna en um getur í 1. mgr., svo sem með sölu á þjónustu, vöru eða eignum, skulu slík viðskipti fara fram með sama hætti og lúta sömu reglum og viðskipti milli óskyldra aðila á markaði. Verðákvæðanir skulu í þessu sambandi taka mið af markaðs- eða gangvirði í sambærilegum viðskiptum, sbr. 8. gr.

5. gr.

Frambjóðendum er óheimilt að veita viðtöku framlögum frá:

- a) Óþekktum gefendum. Berist frambjóðanda framlag frá óþekktum gefanda skal skila því í ríkissjóð enda hafi ekki gefist tækifæri til að hafna móttöku þess.
- b) Fyrirtækjum að meiri hluta í eigu eða undir stjórn ríkis eða sveitarfélaga.
- c) Opinberum aðilum svo og félögum í sameign ríkis og sveitarfélaga.
- d) Erlendum ríkisborgurum, sem eigi njóta kosningaréttar hér á landi, fyrirtækjum eða öðrum aðilum, sem skráðir eru í öðrum löndum.

6. gr.

Framlög tengdra lögaðila skulu talin saman. Samanlögð framlög þeirra mega aldrei fara fram úr 400 þús. kr. Með tengdum aðilum í skilningi leiðbeininga þessara er átt við lögaðila, þar sem svo háttar til að annar aðili er í raun undir stjórn hins þar sem sá síðarnefndi á meiri hluta hlutfjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í þeim fyrrnefnda. Einnig er átt við lögaðila þar sem einstaklingur á meiri hluta hlutfjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í báðum eða öllum lögaðilum.

Samkvæmt þessu teljast þeir eigendanna, sem eiga hlut í tengdum lögaðilunum, ótengdir en sá lögaðilanna, sem ásamt eigendum sínum á hlut í þeim þriðja, telst tengdur honum.

Nöfn allra lögaðila, sem veita framlög til kosningabaráttu frambjóðanda, svo og fjárhæð þeirra, skulu koma fram í reikningsskilum hans. Sama á við um nöfn einstaklinga, er veitt hafa hærri framlög til kosningabaráttu frambjóðandans en sem nemur 300 þús. kr. Ríkisendurskoðun ber að birta þessar upplýsingar opinberlega.

7. gr.

Með framlögum í skilningi reglna þessara er átt við framlög til frambjóðanda og kosningabaráttu hans, hvort heldur eru bein fjárframlög eða önnur gæði, sem metin verða til fjár, án tillits til þess hvaðan þau koma eða hvers eðlis þau eru með þeim takmörkunum, sem gerðar eru í reglum þessum. Til framlaga í þessum skilningi teljast m.a.:

- a) Allir afslættir af vörum og þjónustu sem veittir eru af markaðsverði og standa öðrum viðskiptavinum ekki til boða.
- b) Ívilnanir og eftirgjafir, þar með taldir afslættir, af markaðsverði hvers konar þjónustu sem standa öðrum viðskiptavinum ekki til boða, svo sem afsláttur af markaðsverði auglýsinga, húsaleigu eða öðru endurgjaldi fyrir afnot af fasteignum. Almennir og opinberir afslættir, sem öllum standa til boða í samræmi við gjaldskrá eða almenna viðskiptavenju, teljast ekki framlög í skilningi 3. gr. enda séu þeir sérstaklega aðgreindir á sölureikningum.
- c) Endurgjaldslaus afnot af vinnuafli, þ.e.a.s. starfskröftum launaðra starfsmanna ef aðrir en frambjóðandi bera launakostnaðinn. Sjálfböðavinna telst ekki framlag í skilningi reglnanna.
- d) Endurgjaldslaus afnot af búnaði og tækjum, þó ekki afnot af lausafé í eigu sjálfboðaliða, sem ekki er notað í atvinnurekstri.
- e) Eftirgjöf eftirstöðva skulda, hvort sem er að hluta eða öllu leyti, óvenjuleg lánakjör eða fjármagnsfyrirgreiðsla.

8. gr.

Ef sérstakur afsláttur hefur verið veittur af markaðsverði, sbr. a-lið 6. gr., skal mismunur markaðsverðs og raunverðs tilgreindur sem framlag í reikningsskilum frambjóðanda. Önnur framlög, svo sem endurgjaldslaust lán vinnuafls, aðstöðu eða búnaðar, að undanskildu því sem um getur í d-lið 6. gr., skulu metin til peningaverðs á gangverði eða markaðsverði á hverjum tíma og tilgreind í uppgjöri á því verði.

9. gr.

Með markaðsverði í skilningi leiðbeininganna er átt við almennt gangverð í viðskiptum með vöru eða þjónustu milli ótengdra aðila að teknu tilliti til afsláttar, sem veittur er með almennum og opinberum hætti á viðskiptalegum grunni. Við mat á endurgjaldi, sem ekki er í formi reiðufjár, skal eftir því sem við verður komið miðað við skattmat Ríkisskattstjóra. Nú liggur gangverð ekki fyrir og skal þá við mat á gæðum eða hlunnindum, sem ekki hafa verið í krónum talin, m.a. litið til þess kostnaðar, er frambjóðandinn hefði þurft að leggja út fyrir gæðum þessum, nema í gildi sé sérstakt skattmat um þau.

II. KAFLI

Reikningsskil frambjóðenda

10. gr.

Frambjóðandi skal halda fjárreiðum framboðsins aðskildum frá einkafjárreiðum sínum. Í því skyni skal stofnaður sérstakur bankareikningur fyrir framboðið, þar sem færa skal allar peningalegar innborganir eða útborganir í tengslum við það. Halda skal sérstakt bókhald um gjöld tengd framboðinu svo og tekjur, hvort sem er í formi peningalegra greiðslna eða framlaga í öðrum gæðum. Allar færslur í bókhaldinu skulu byggja á fullnægjandi fylgiskjölum eða gögnum, svo sem frumriti reikninga, kvittunum fyrir móttekin framlög o.s.frv. Um bókhaldið og reikningsskil skulu gilda eftir því sem við á ákvæði bókhaldslaga nr. 145/1994.

11. gr.

Frambjóðandi skal í bókhaldinu gera sérstaka grein fyrir sínum eigin framlögum, hvort sem um er að ræða framlög í reiðufé eða útlögðum kostnaði. Færa skal kostnað, er frambjóðandi leggur út fyrir, sem eigið framlag frambjóðandans til framboðsins.

12. gr.

Frambjóðandi skal halda sérstaka skrá yfir einstök framlög, sem metin eru til fjár, þar sem fram komi nafn og kennitala viðkomandi styrktaraðila. Framlög tengdra aðila, sbr. 5. gr. skal telja saman. Framlög, t.d. í formi endurgjaldslausra afnota af vinnuafli, kostunar á auglýsingum eða annarri þjónustu eða vöru, skal tekjufæra sem framlag til framboðsins jafnframt því að færa skal viðkomandi útgjöld til gjalda í bókhaldinu. Njóti frambjóðandi sérstaks afsláttar af markaðsverði, sbr. a. lið 6. gr. og 7. gr., skal hann á sama hátt færður sem framlag til framboðsins. Viðkomandi vara eða þjónusta skal þá gjaldfærð á markaðsverði en hinn sérstaki afsláttur færður til tekna.

13. gr.

Sé framboð fjármagnað með lántökum skal gera ítarlega grein fyrir lánveitanda, lánsfjárhæð og lánskjörum í skýringum í reikningsskilum framboðsins. Eftirgjöf skulda og bersýnilega ívilnandi lánskjör skulu metin sem framlag lánveitanda til framboðsins.

14. gr.

Frambjóðendur skulu skila Ríkisendurskoðun sérstöku fjárhagslegu uppgjöri um kosningabaráttu sína eigi síðar en þremur mánuðum frá því að persónukjörið fór fram. Uppgjörið skal vera áritað af endurskoðanda eða bókhaldsfróðum skoðunarmanni. Á vefsíðu Ríkisendurskoðunar (www.ríkisendurskodun.is) er að finna uppgjörssform, sem uppgjörsskyldir frambjóðendur geta nýtt sér, kjósi þeir svo.

Frambjóðendur eru undanþegnir uppgjörsskyldu ef heildartekjur vegna framboðsins eða heildarkostnaður við kosningabaráttuna fer ekki fram úr 550 þús.kr. Æskilegt er að þeir skili Ríkisendurskoðun sérstakri yfirlýsingu þar um. Á vefsíðu Ríkisendurskoðunar er að finna sýnishorn af yfirlýsingu hér að lútandi.

Uppgjöri eða eftir atvikum yfirlýsingu skv. þessari grein er hægt að skila með rafrænum hætti, sbr. nánari leiðbeiningar þar um á vefsíðu Ríkisendurskoðunar. Heimilisfang Ríkisendurskoðunar er Bríetartún 7, 105 Reykjavík.

15. gr.

Ef uppgjör vegna kosningabaráttu sýnir jákvæða eða neikvæða fjárhagsstöðu skal frambjóðandi árlega skila nýju uppgjöri til Ríkisendurskoðunar allt þar til umframfjármunum hefur verið ráðstafað eða skuld verið greidd.

III. kafli

Gildistaka

16. gr.

Leiðbeiningar þessar eru settar með heimild í 1. mgr. 10. gr. laga nr. 162/2006, um fjármál stjórnmalasamtaka og frambjóðenda og um upplýsingaskyldu þeirra, með síðari breytingum og gilda frá og með ársuppgjöri fyrir árið 2020.

Ríkisendurskoðandi 15. júní 2020